

VIDES NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU INTEREŠU AIZSTĀVĪBAS STRATĒGISKĀS VADLĪNIJAS

KOPSAVILKUMS

Vides ekspertu un vides nevalstisko organizāciju darbība ir daudzveidīga. Viens no veiksmes kritērijiem ir sadarbība kopīgu pozīciju sagatavošanai, viedokļu saskaņošanai un zināšanu apvienošanai. Pašreizējā laika posmā ir aktuāli daudzi politiski procesi, kuros nepieciešama pilsoniskās sabiedrības līdzdalība vides interešu aizstāvībai. Līdz ar NAP2027¹ pieņemšanu aktualizējas jautājumi par ES fondu izlietojumu nākamajā plānošanas periodā. Tāpat notiek arī klimata pārmaiņu mazināšanas un atkritumu politikas izstrāde nacionālajā līmenī. Turklāt 2021. gads vieš cerības paaugstināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanas ambīcijas Eiropā.

Šo mērķu sasniegšanā ir svarīga pilsoniskās sabiedrības organizāciju sadarbība kopīgai interešu aizstāvībai, jo tā nodrošinātu veiksmīgāku līdzdalību interešu aizstāvībā, politikas iniciatīvu izstrādē, līdzdalībā rīcībpolitikas veidošanā un lēmumu pieņemšanā. Sadarbības koordinēšanai vides interešu aizstāvības jomā ir izstrādāts dokuments “Vides nevalstisko organizāciju interešu aizstāvības stratēģiskās vadlīnijas” (turpmāk – Vadlīnijas).

Vadlīniju mērķis ir **sniegt pārskatu par vides interešu aizstāvības jomu Latvijā**, sniedzot informāciju par vides interešu aizstāvības izpratni, esošo pieredzi un turpmākām rīcībām, tādējādi stiprinot vides nevalstisko organizāciju sadarbību un līdzdalību interešu aizstāvības jomā. Vadlīniju izstrādei 2021.gada 25.maijā tika organizēts tiešsaistes seminārs, kurā piedalījās 21 dalībnieks no 10 vides nevalstiskajām organizācijām. Seminārs tika organizēts ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem projekta “Biedrības “Zaļā brīvība” darbības stiprināšana reģionos un interešu aizstāvībā” ietvaros.

Nemot vērā to, ka interešu aizstāvība vides jomā pieder pie vispārīgās interešu aizstāvības, šis Vadlīniju dokuments var noderēt kā informācijas avots interešu aizstāvības procesa sakārtošanai Latvijā un Latvijas sabiedrības izglītošanai, ko ir uzņēmušās Latvijas Pilsoniskā Alianse, biedrība “Sabiedrība par atklātību – Delna” (Delna) un citas pilsoniskās sabiedrības organizācijas un tīklojumi. Sakārtojot interešu aizsardzības jomu, tiks dota iespēja arī ikvienai vides organizācijai aizstāvēt intereses vides jomā un noskaidrot, kā intereses un kādā veidā vides jomā jau tiek pārstāvētas.

1. KONCEPTS: Ko saprotam ar interešu aizstāvību vides jomā Latvijā

Interešu aizstāvība ir neatņemama demokrātiskas sabiedrības ikdienas sastāvdaļa un svarīga mūsdienu demokrātijas prakse. To vispārīgi var raksturot kā saziņu vai mijiedarbību starp interešu grupām un valsts amatpersonām ar mērķi ietekmēt publisku lēmumu pieņemšanu. Šī mijiedarbība notiek nacionālā vai reģionālā līmenī. Tā balstās uz tiesībām paust viedokli par ikdienu ietekmējošiem politiskiem lēmumiem un nodrošināt šo lēmumu pieņemšanu sabiedrības interesēs. Latvijā līdzšinējā interešu aizstāvības pieredze ir vāja, jo to ietekmē sabiedrības neuzticēšanās valsts institūcijām un aizdomas, ka lēmumi tiek pieņemti kāda cita interesēs². Interešu aizstāvības jomā Latvijā aktīvākās ir Latvijas Pilsoniskā alianse³ un Delna, kas pēta šo jomu un veicina sabiedrības izpratni par tās īpatnībām⁴.

Starptautiski un arī Latvijā tiek lietoti divi termini – “interesu aizstāvība” (angliski – *advocacy*) un “lobēšana”. Pēc Delnas uzskatiem, interešu aizstāvību no lobēšanas atšķir tas, ka interešu aizstāvība ir kā idejas aizstāvība par labu kādam mērķim vai idejai, kas ietekmē sabiedrības ikdienu. Savukārt lobēšana ir vairāk kā komunikācija ar valsts pārvaldes amatpersonām, lai ietekmētu publisko lēmumu pieņemšanu.

Interešu aizstāvība vides jomā pieder pie vispārīgās interešu aizstāvības. Tā, tāpat kā visa interešu aizstāvības joma Latvijā, joprojām ir neregulēta, lai gan Delnas vadībā⁵ notiek diskusijas par interešu aizstāvības praksi un principiem, kā arī interešu aizstāvības regulējuma izstrāde, kas nodrošinātu lielāku šī procesa atklātību. Vides interešu aizstāvības praktiskā pieredze ir daudzveidīga, taču kopumā vides nevalstisko organizāciju interešu aizstāvības pieredze ir vērsta uz vides lēmumu pieņemšanu, kas ir pilsoniskās sabiedrības interesēs.

¹ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam, <https://www.pkc.gov.lv/lv/attistibas-planosana-latvija/nacionalais-attistibas-plans>

² European Commission (2020) Standard Eurobarometer 93 – Public opinion in the European Union, <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2262>

³ <https://nvo.lv/lv/content/pilsoniskas-sabiedrības-un-nvo-interesu-aizstaviba>

⁴ Vairāk info <https://interesuaizstaviba.lv/>

⁵ Delnas organizētās tiešsaistes konferences “Ceļā uz interešu aizstāvības tiesisko regulējumu Latvijā” kopsavilkums: https://interesuaizstaviba.lv/wp-content/uploads/2021/03/KonferencesKopsavilkums_v3-LV.pdf

Vides interešu aizstāvība balstās uz **vides taisnīgumu**, kas nosaka, ka visiem cilvēkiem un kopienām ir tiesības uz vienādu vides un sabiedrības veselības likumdošanā balstītu aizsardzību. Vides interešu aizstāvība aktualizē rīkus un stratēģijas, lai novērstu vides konfliktus – negodīgus, netaisnīgus un nevienlīdzīgus vides apstākļus, lēmumus un rīcības, un atbalsta un stiprina vides likumus, rūpējoties par to, lai ar vides apdraudējumu un tā ietekmi saistītie resursi un atbildība par šīs un nākamo paaudžu veselību un labizjūtu tiktu sadalīta proporcionāli. Saturiski vides interešu aizstāvībai ir cieša sasaiste ar ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem⁶, EK Zaļo kursu⁷, nacionāla un reģionāla līmeņa vides jomas plānošanas dokumentiem. Nozīmīgākie interešu aizstāvības temati ir klimata pārmaiņas, vides piesārņojums, bioloģiskās daudzveidība, aprites ekonomika.

2. KONTEKSTS: Kāda ir interešu aizstāvības vides jomā pieredze Latvijā

Vides interešu aizstāvības joma Latvijā attīstās līdz ar globāla līmeņa projektu un kampaņu īstenošanu un līdzdalību starptautiskos tīklojumos. Balstoties uz interešu aizstāvībā aktīvāko Latvijas vides organizāciju izpratni un pašreizējo pieredzi, interešu aizstāvība vides jomā Latvijā galvenokārt ir raksturojama kā:

1. **Iesaiste politikas lēmumu veidošanā** (vides jomas regulējumu un rīcībpolitikas izstrādē un pilnveidē) par vides ilgtspēju, rakstot atzinumus un sniedzot komentārus rakstiski vai klātienē dažādos institūciju formātos: darba grupās, konsultatīvajās padomēs, Saeimas komisiju sēdēs, pašvaldībās: Vides konsultatīvajā padomē, VARAM darba grupā, LIFE Konsultatīvajā padomē, Latvijas vides aizsardzības fonda konsultatīvajā padomē, Jūras vides padomē, Piekrastes sadarbības un koordinācijas grupā, Upju baseinu apgabalu konsultatīvajās padomēs, u.c. Veiksmīgākās iniciatīvas: iesaiste Latvijas Atveseļošanas un noturības plāna izstrādē, grozījumu novēršana MK "Noteikumos par koku ciršanu mežā", kas ļautu cirst jaunākus mežus un atļaut kailcirtes piekrastes aizsargjoslā, Putnu un Biotopu direktīvu pasargāšana no grozījumiem.
2. **Iesaiste ar vides ilgtspēju saistīta budžeta pārvaldībā**: veicinot ar vides ilgtspēju saistītā budžeta darbību caurspīdīgumu un lietderīgu izmantošanu vides ilgtspējas mērķiem.
3. **Pētījumu veikšana**: noskaidrojot ar vides jomu saistīto situāciju, lai stiprinātu savu pozīciju un spētu pārstāvēt sabiedrības intereses izpētītajos jautājumos, piem., darbības pētījumi (angliski – *action research*), sabiedriskā zinātne (angliski – *citizen science*). Veiksmīgākās iniciatīvas: biedrības "Baltijas krasti" pētījums "Jūras augstākās bangas" par metodoloģisko un juridisko pamatojumu un priekšlikumi izmaiņām normatīvajā regulējumā.
4. **Sabiedrības izglītošana**: te īpaši izceļama ir Pasaules Dabas Fonda organizētā Aizstāvības akadēmijas iniciatīva⁸, kas jauniešiem piedāvā neformālās izglītības mācību programmu, kur, sadarbībā ar mentoriem, nozares ekspertiem un sabiedrībā zināmām personām, tiek attīstītas interešu aizstāvības prasmes līdzdarbojoties klimata un dabas krīžu mazināšanā.
5. **Sabiedrības mobilizēšana**: vācot parakstus par aktuāliem jautājumiem vai problēmām, kas saistītas ar vides ilgtspēju un arī ilgtspējīgu attīstību kopumā, piemēram, parakstu vākšana sociālo iniciatīvu platformā ManaBalss.lv par iespēju saņemt atlīdzību par PET pudeļu un citu dzērienu iepakojumu nodošanu, par Latvijas mežu saglabāšanu, Eiropas pilsoņu iniciatīva "Glābiet bites un lauksaimniekus!", kampaņa "Mantots kultūraugs" par sabiedrības izpratnes veicināšanu par sēklu lološanu un pārtikas neatkarību.
6. **Sadarbība ar iesaistītajām pusēm**: pārstāvēt un aizstāvēt sabiedrības intereses vides jomā.
7. **Sadarbība ar medijiem**, sniedzot viedokli par sabiedrības interesēm vides jautājumos un veicinot izpratni sabiedrībā par vides problemātiku un risinājumiem.
8. **Tīklošanās un pieredzes apmaiņa**, veidojot kopīgas datu un informācijas krātuves, sadarbojoties un pilnveidojot savu un tīklošanās partneru kapacitāti.
9. **Ar vidi saistītu sabiedrisko procesu uzraudzīšana**: uzņemoties sargsuņu (angliski – *watchdogs*) lomu: konkretizējot, kas vides jomā šobrīd ir nepieņemami un kā tam vajadzētu būt saskaņā ar vides ilgtspēju, un rīkojoties, lai šīs netaisnības novērstu (trauksmes celšana⁹, mobilā lietotne "Vides SOS"¹⁰).
10. **Palīdzība un atbalsts** tiem, kas saskaras ar vides problēmām vai pārkāpumiem, lai mazinātu šo problēmu vai pārkāpumu sekas un tos novērstu.
11. **Atbildīgs patēriņš**: tādu produktu vai pakalpojumu iegāde un lietošana ikdienā savā māsaimniecībā un darbavietā, kas ir radīti, ievērojot ētiskus un vidi saudzējošus principus.

⁶ <https://www.pkc.gov.lv/lv/attistibas-planosana-latvija/ano-ilgtspējigas-attistibas-merki>

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

⁸ <https://lv-pdf.panda.org/iesaisties/aizstavibas-akademija/>

⁹ <https://trauksmescelejs.lv/>

¹⁰ <http://www.videssos.lv/>

Šīs vides interešu aizstāvības formas pēc ievirzes var raksturot kā politiskas, izglītojošas, sociāli komunikatīvas un praktiskas:

Attēls nr.1. Vides interešu aizstāvības ievirzes

Politiska ievirze (lobēšana) praksē izpaužas kā tieša vai netieša komunikācija vai saziņa ar amatpersonām, politikas veidotājiem vai viņu pārstāvjiem ar mērķi ietekmēt publisku lēmumu pieņemšanu. Šī ievirze interešu aizstāvību skata kā daļu no plašākas valsts politikās sistēmas. **Izglītojošā, sociāli komunikatīvā un praktiskā ievirze** ir vispārīgāka. Tā izpaužas kā idejas aizstāvība par labu kādam mērķim vai idejai, kas ietekmē sabiedrības ikdienu. Šīs vides interešu aizstāvības ievirzes praksē ir savstarpēji saistītas un pakāpeniski pāriet viena otrā. Kā arī ir sarežģīti noteikt, kur ir robeža starp vides interešu aizstāvību un citām jomām, piemēram, komunikāciju vai neformālo izglītību.

Vides jomas interešu aizstāvība pēc mijiedarbības veida var būt **tieša** (piem., līdzdalība sanāksmēs, attālināta saziņa un sarakste), **formāla** (piem., līdzdalība sabiedriskajās apspriedēs, atzinumu sniegšana, dalība konsultatīvajās padomēs), un **netieša** (piem., ziņojumi, rīcībpolitikas rekomendācijas, komunikācijas materiāli, mediju raksti).

Šīs nosauktās vides jomas interešu aizstāvības formas Latvijā ir pārstāvētās visbiežāk. Vides organizāciju interešu aizstāvības pieredze lielākoties attiecas uz vairākām nosauktajām formām. Organizāciju darbības pieredze ir tā, kas nosaka, kura vai kuras vides jomas interešu aizstāvības formas organizācijā ir būtiskākās. Taču vides organizāciju interešu aizstāvības kapacitāti joprojām raksturo Delnas veiktais pētījums¹¹, kurā tiek secināts, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijas saskaras ar vairākiem nopietniem šķēršļiem, piemēram, profesionalitātes trūkums, nepietiekama kapacitāte un ekspertīze argumentācijas sagatavošanai un nepietiekamas zināšanas par lēmumu pieņemšanas procesu. Tas īpaši izteikti vērojams reģionālā līmenī, kur vides interešu aizstāvība tiek veikta nepietiekoši.

Galvenie vides jomas interešu aizstāvības aktivisti un vides jautājumu lobētāji ir uzņēmumi un vides nozares asociācijas, sociālā dialoga partneri un nevalstiskās organizācijas. Aktīvākās nevalstiskās organizācijas, kas līdzdarbojas Vides Konsultatīvajā padomē un kam ir bagātākā vides interešu aizstāvības pieredze, ir: Baltijas Vides Forums, biedrība "Baltijas krasti", biedrība "Ekodizaina kompetences centrs", biedrība "Zaļā brīvība", Latvijas Atkritumu Saimniecības asociācija, Latvijas Dabas fonds, Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Pasaules dabas fonds, Permakultūras biedrība, Vides izglītības fonds, Vides risinājumu institūts, Zemes Draugi, Zero Waste Latvija. Zīmīgi ir tas, ka lielākā daļa no šīm vides organizācijām atrodas Rīgā. Tas nozīmē, ka vides interešu aizstāvība Latvijā ir lielā mērā centralizēta un tiek īstenota galvenokārt nacionālā līmenī un reģionāli – Rīgas pašvaldības līmenī. Taču vides interešu aizstāvības pieredze pēdējos gados liecina par to, ka aktivitātes ir novērojamas arī citās pašvaldībās, piemēram Cēsīs, Līvānos, Liepājā. Organizācijas, kas aktualizē vides jautājumus reģionālā līmenī, savu darbības jomu pēc Uzņēmuma reģistra klasifikatora nedefinē tikai ar vides un dzīvnieku aizsardzību. Visbiežāk vides jautājumus reģionālās organizācijas sasaista ar kultūru, sportu un atpūtu, pētniecību un izglītību vai brīvprātīgo darbu. Līdz ar to, reģionālo organizāciju darbības ievirze vides interešu aizstāvībā lielākoties ir izglītojoša un praktiska.

¹¹ Alksne, A. (2014). Lobēšanas atklātība Latvijā. Delna. https://delna.lv/wp-content/uploads/2011/04/2015_LobšanasAtklatabaLatvija.pdf

Galvenās vides jomas interešu aizstāvības mērķgrupas jeb adresāti ir valsts likumdošanas vara un valsts izpildvara: Ministru kabinets un Saeimas deputāti. Lēmumi un normatīvie akti, kas ir biežākie vides interešu aizstāvības mērķi, ir Saeimas likumprojekti un Ministru kabineta noteikumi. Balstoties uz to, ka vides jomas interešu aizstāvības aktivisti lielākoties darbojas ar nacionāla līmeņa iniciatīvām, pašvaldību likumdošanas vara un pašvaldību izpildvara tiek uzrunātas salīdzinoši mazāk. Nedaudz tiek uzrunāti arī ražošanas, pārstrādes un tirdzniecības uzņēmumi un privātā sektora pārstāvji, kuru darbība ir lielā mērā saistīta ar vides ietekmi.

3. RĪCĪBA: Kā uzlabot vides interešu aizstāvības pieredzi Latvijā

Vides interešu aizstāvības stratēģiskais mērķis ir uzlabot ar vides ilgspēju saistītu lēmumu pieņemšanu, lai dabas resursi tiktu atbildīgi izmantoti un būtu pieejami arī nākamajām paaudzēm. Vadlīnijas sniedz arī atbildi par to, vai vides un citu pilsoniskās sabiedrības organizāciju sadarbība vides interešu aizstāvības jomā varētu reāli uzlabot.

Vides organizāciju izvirzītās prioritārās **iniciatīvas vides interešu aizstāvības pilnveidei** ir daudzveidīgas. Tās attiecas uz kapacitātes pilnveidi savā organizācijā, uz komunikāciju un sadarbību ar citām vides organizācijām, uz kopīgu vides kampaņu īstenošanu, uz vides aktualitāšu publisko komunikāciju, un uz citu ieinteresēto pušu iesaistīšanu vides aktualitāšu diskusijās un kampaņās.

Kapacitātes pilnveide savā vides organizācijā:

- **Fokusēties** uz tematu, uz mērķi, uz sekošanu līdz likumprojekta attīstībai.
- **Izvirzīt prioritātes**, turēties pie tām līdz mērķis sasniegts, izmantot divpakāpju sistēmu: organizācijas, kas attiecīgo jautājumu pārzina vislabāk, izstrādā kopīgu nostāju, ko plašāks organizāciju loks var atbalstīt.
- **Dalīties ar atbildību**, nemēģināt aptvert visu, piesaistīt jaunus kolēģus vai brīvprātīgos, kas vēlāk var kļūt par kolēģiem.
- Regulāri **pilnveidot** savas organizācijas pārstāvju **kompetences** vides interešu aizstāvībā.
- **Nodrošināt pieredzes un viedokļu pēctecību** savā organizācijā: deleģējot kolēģi interešu aizstāvības aktivitātēm bez iepriekšējas pieredzes, nodrošināt zināšanu pārnesi un tīklošanos ar līdzšinējiem sadarbības partneriem.
- **Piesaistīt resursus administratīvam darbiniekam.**

Komunikācija starp vides organizācijām:

- Regulāra informācijas avotu un citu resursu apmaiņa un resursu bāzes papildināšana.
- Tematisko aktualitāšu savlaicīga un regulāra kopīgošana.
- Darbības un sadarbības koordinēšana, un kopīga kalendārā plāna izstrāde.

Sadarbība ar citām vides organizācijām:

- **Vides jomas ekspertu, datu un citu resursu bāzes izveide** tiešsaistē, tās regulāra papildināšana un izmantošana, kas dos iespēju ietaupīt laiku un līdzekļus, lai vides interešu aizstāvībā veiksmīgāk pamatotu viedokli.
- **Kapacitātes mobilizēšana** steidzamās situācijās: bieži nepieciešams sadarbības partneru loks, kuri savstarpēji uzticas un ir ar līdzīgu pozīciju, lai tad, kad steidzami jāreaģē, var īsā laikā savākt parakstus vai atbalstu.
- **Viedokļu apmaiņa** ar citām vides organizācijām aktuālos un diskutablos jautājumos, kur nav viennozīmīgs saturs.
- **"Sava temata" kolēģu apzināšana citās NVO**, kaut ar dalīšanos sociālajos tīklos ar materiālu vai viedokli.
- **Savstarpējais atbalsts** sarežģītās vai neveiksmīgās situācijās.
- Plānojot savas organizācijas kapacitātes pilnveidi, iekļaut iniciatīvas arī **citu vides organizāciju pārstāvju kompetences pilnveidei** vides interešu aizstāvībā.
- **Sadarbības partneru tīkla paplašināšana** valsts līmenī un starptautiski.

Kopīgu vides kampaņu īstenošana:

- Mērķtiecīga **ilgtermiņa** kampaņu plānošana un īstenošana.
- Kampaņu īstenošana **kopīga temata** ietvaros, katrai organizācijai atvēlot tās specifisko fokusu, kas ļauj tematu apskatīt no atšķirīgiem skatu punktiem.

- Kopīgās kampaņās izvēlēties **vienu procesa virzītāju**, kas satur kopā visus iesaistītos un virza procesu.

Publiskā komunikācija par vides jomas aktualitātēm:

- **Satura saskaņošana ar citām vides organizācijām**, īpaši ar tām, ar ko šis saturs ir kopīgs.
- **Vienota un fokusēta viedokļa, kopīgas un skaidras pozīcijas izveide pirms publiskām diskusijām.** Vides Konsultatīvā padome – konkrēts vides interešu aizstāvības rīks ar veiksmīgu pieredzi, kad pirmo interešu aizstāvības variantu izstrādā eksperti, un tad to diskutē plašākā vides organizāciju pārstāvju lokā.
- **Datos un pētījumos balstīta argumentācija.**

Citu ieinteresēto pušu iesaistīšana vides jomas diskusijās un kampaņās:

- Kopīgas sociālo un citu mediju, tai skaitā ziņu lapu **kontaktpersonu datu bāzes izveide.**
- **Atvērta un laicīga komunikācija** par aktualitātēm ar visu sektoru pārstāvjiem.
- **Labumu un ieguvumu definēšana** dažādām ieinteresētajām pusēm – ekonomiskie, pievienotās vērtības, labklājības u.c. labumi.
- **Zināšanu pārnese** no apkopotās vides organizāciju resursu bāzes.
- **Sadarbības partneru tīkla paplašināšana** valsts līmenī un starptautiski.

Kopumā raksturojot vides interešu aizstāvību, vides organizāciju pārstāvji norāda uz vairākām likumsakarībām:

- Vides interešu aizstāvības vajadzības ir **neprognozējamas**. Šajā jomā nav iespējams ieplānot vienmērīgu noslodzi un visu nevar paveikt vienlaicīgi.
- Vides interešu aizstāvības pieredze ir **paradoksāla**. Veiksmīga interešu aizstāvība var būt tāda, kuras rezultātā situācija nepaliek sliktāka, un neveiksmīga – kuras rezultātā situācija nemainās.
- Vides interešu aizstāvības pieredze ir **politiska**. Kad darbojies vides interešu aizstāvības jomā, savu ekspertīzi ir grūti pārdot, jo paliec par melno avi.
- Vides interešu aizstāvības pieredze **apgrūtina izglītību un komunikāciju par viedokļu daudzveidību**, jo daudz vairāk ir pārzināts viedoklis, kas tiek aizstāvēts.
- Vides organizāciju sadarbība interešu aizstāvībā nodrošina spēcīgāku viedokli. Taču tai **nevajadzētu vides organizācijas vilināt apvienoties**, jo tad vides NVO sektors riskētu kļūt daudz vienvērtīgāks.

Stratēģisko vadlīniju devums

Legitimitātes stiprināšana, piem., iesaistīšanās sabiedrībai aktuālu iniciatīvu īstenošanā, sabiedrības izpratnes veicināšana par vides problēmām un risinājumiem, pilsoniskajā līdzdalībā balstīti risinājumi, un politikas ietekmēšana, piem., likumdošanas pilnveide, risinājumi valsts un pašvaldību pārvaldei un uzņēmējdarbībai, ir divi biežāk sastopamie vides partnerību veidi¹². Tie raksturo arī vides interešu aizstāvības pieredzi Latvijā.

Vides nevalstisko organizāciju interešu aizstāvības stratēģiskās vadlīnijas ir dokuments, kas aktualizē pilsoniskās sabiedrības organizāciju pieredzi vides interešu aizstāvības jomā. Tas uzsver, ka nevalstisko organizāciju sadarbības stiprināšana var nodrošināt veiksmīgāku līdzdalību interešu aizstāvībā, politikas iniciatīvu izstrādē, līdzdalībā rīcībpolitikas veidošanā un lēmumu pieņemšanā.

Vides organizāciju interešu aizstāvības stratēģiskās vadlīnijas ir sagatavotas ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem projekta "Biedrības "Zaļā brīvība" darbības stiprināšana reģionos un interešu aizstāvībā" ietvaros. Par Vadlīniju saturu atbild biedrība "Zaļā brīvība".

Sabiedrības integrācijas fonds

Kultūras ministrija

Zaļā brīvība

¹² Wassmer, Pain, Paquin, (2016). Taking environmental partnerships seriously. Business Horizons. 60. <http://dx.doi.org/10.1016/j.bushor.2016.09.009>